

Нам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Свобода", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0907
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250

PIK LXXXVIII Ч. 222.

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. ВІСІМЬОК, 24-ГО ЛИСТОПАДА 1981

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY AND NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 24, 1981

No. 222 VOL. LXXXVIII

Помер протопресвітер

о. Зіновій Бачинський

Карні, Н. Дж. — Протопресвітер о. Зіновій Бачинський, видатний душпастир і громадський діяч, на еміграції в Україні, на поселенні в Америці, довголітній співробітник у парафії в Джерзі Сіті, помер тут минулої суботи, 21-го листопада 1981, на 87-му році життя і на 61-му році священства. Осиротив дочку, двоє синів, вісім внуків, двоє правнуків, брата і двох сестер та ближчу і дальшу родину в Україні й на поселеннях. Дружина померла два роки тому. Єрейські похоронні відправи заповіджені на понеділок і вівторок, 23 і 24-го листопада, а похорон на середу, 25-го листопада, на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Св. п. о. З. Бачинський

Св. п. протопресвітер о. Зіновій Віктор Бачинський народився 17-го вересня 1894-го року в родині о. прелата Юліана Бачинського, пароха села Васючине, Рогатинського повіту, та Софії Кароліни з Громадків Бачинської, дочки о. прелата Василя Громадків, тодішнього пароха в селі Володимирі, Стрийського повіту. Середню освіту здобув у Львові, закінчивши матурою Академічну гімназію. Закінчивши студії у львівській Духовній Академії, 15-го квітня 1920-го року одружився з Ольгою Ковалевською, дочкою о. крилошанина Якова та Олександри Ковалевських, а два дні пізніше, 27-го квітня 1920-го року, був висвячений на священника.

Свою душпастирську працю почав у Соснові, Зарваницького деканату, та продовжував її у Бродках і Милошівцях. Ширецького деканату, опісля, аж до 19-го липня 1944-го року, в Жукові, Бережанського деканату. За віддану працю в Христовім винограднику був відзначений в 1930-му році крилошанськими гідностями, а в 1934-му році піднесений до сану протопресвітера. В 1944-му році, з поновленням окупації Західної України більшовиками, отець Зіновій, на основі особистого дозволу митрополита Андрея Шептицького, вийшов до Чехо-Словаччини і вже в серпні єпископ Павло Гойдик назначив його завідувачем парафії в Нижнім Шебеші, Пряшівської дієцезії. Коли ж більшовицький наступ почав заливати й ту країну, о. Зіновій, разом з тисячами своїх зем-

СЕН. П. ЮЗИК ЗВІТУВАВ

У СЕНАТІ КАНАДИ

Оттава, Онт. — На засіданні Сенату у четвер, 29-го жовтня ц.р., сенатор Павло Юзик склав звіт із своєї 4-річної праці на пості звітдавця Підкомісії НАТО для свободного обміну інформацією з людьми і 9-літньої праці на пості представника Канади в НАТО. Згідно зі статутом Підкомісії, сен. Юзик цього року кінчає свою каденцію звітдавця.

У своїй довголітній праці в рамках канадського делегата до НАТО сен. Юзик докладав усіх зусиль, щоб вірно інформувати уряди держав-членів НАТО і членів Гельсінкських угод про релігійні переслідування в СССР і про переслідування інаксесуальних за їхні відмінні від урядових погляди на світ і життя, вимагаючи від урядів членів НАТО і співучасників Гельсінкських угод, доби-

ватись від СССР пошанування загартованих ним у своїй конституції і підтвердження зобов'язання, взятими на себе в Гельсінках прав і привілеїв.

Він співпрацював з дисидентами на Заході, влаштовуючи зустрічі державних мужів і членів парламентів з ними.

Сен. Юзик підкреслював вагу пересилань Радіо Вільна Європа і Радіо Свобода, які коштують ЗСА показу суму — 100 мільйонів доларів річно і які становлять однією джерело інформації, не викривлених совєтською пропагандою, для громадян СССР і соціалістичного блоку. Їх важливе значення для вільної думки у світі підтверджують совєти, які витрачають двічі більше засобів на їх заглушення, ніж на свої пересилання до вільної Європи.

СКВУ видає

інформативні брошури

Торонто, Онт. (КПЛ СКВУ). — Як відомо, Світовий Конгрес Вільних Українців проголосив страдальну родину Січків родинною родину Комісії Прав Людини СКВУ видає брошуру про родину Січків під наг. „A Family Torn Apart“ за редакцією д-р Ніни Строкоті. Брошура має 44 сторінки і подає біографічні дані про родину Січків, про їхнє переслідування та подальше звернення і захисти поодиноких її членів.

Друга публікація Комісії Прав Людини СКВУ це матеріали до п'ятиріччя засновання Української Гельсінкської Групи, зібрані в брошури: „The Fifth Anniversary Update“. У брошури подано правдивий образ сучасного стану Української Гельсінкської Групи.

Ціна брошури — по 2 дол. При замовленні 20-ти примірників (або більше) 25% знижки, плюс поштова оплата. Замовлення слід слати на адресу: Human Rights Connection World Congress of Free Ukrainians, 2118 A Floor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M8.

У Відні відкривається

різдвяна виставка марок

Відень, Австрія. — В часі від 27-го до 29-го листопада ц.р. Союз Українських Філателістів Австрії (СУФА) організує свою вже 11-ту різдвяну виставку поштовоїх марок, цього разу в рамках „Різдвяної виставки культурного відділу уряду міста Відня“ у віденській ратуші. З цього приводу австрійська державна пошта випустить аж три двомовні німецько-українські спеціальні поштові штемпелі.

У п'ятницю, 27-го листопада, спеціальний поштовий відділ у віденській ратуші вживатиме ще додатковий

штемпель „першоднівки“ до нової різдвяної марки Австрії, яка зображує солом'яний вертеп з провінції Бургенланд. Спеціальний поштовий штемпель того дня покаже одну з найбільш прославлених українських ікон — Жировицьку Богоматір. Репліка цієї ікони знаходиться на запрестольній стіні української католицької церкви св. Сергія і Вахви в Римі, а копія цієї ікони поміщена в каплиці української папської колегії св. Йосафата в Римі.

Марка з 28-го листопада зображує герби колишніх зайнятих Австрією країн Галичини і Буковини. СУФА використовує випуск австрійської марки з портретом швара Йосифа II (200-ліття евангелістичної церкви в Австрії) для цього штемпеля.

Спеціальний штемпель з 29-го листопада, присвячений „Різдвяній виставці культурного відділу уряду міста Відня“. Він покаже віденську ратушу і різдвяний ярмарок.

Проекти всіх трьох штемпелів виготовив український графік і мистець з Відня інж. Ергард Штайнгаген. Для кожного штемпеля СУФА випустить спеціальну чотирьохколову конверту. Замовлення просимо слати на адресу СУФА: Schonlaterngasse 7/8, A-1010 Wien, Austria.

ЛИСТОПADOVA

АКАДЕМІЯ В БРУКЛІНІ

Бруклін, Н. Й. (Л.Р.). — В неділю, 27-го листопада ц.р., о. год. 1-й по полудні, в залі цілоденної української школи, відбудеться святочне відзначення Листопадового Чину. Святочну доповідь виголосить Корнель Васильєв з Нью-Йорку, а у мистецькій частині виступлять: хор церкви св. Духа під диригентурою Лева Рейнарвича з новим репертуаром; гурток бандуристів під керівництвом Л. Ларсон, молодіш з декламаціями; солосьні Л. Рейнарвича і дуети з Т. Шайдою; при фортепіано — проф. Т. Левницький.

(Закінчення на стор. 4)

Вбивники Садата зложили

докладні зізнання

Каїр, Єгипет. — Єгипетська преса почала друкувати різні подробиці із зізнань вбивників президента Анавара ель-Садата, на підставі яких прокуратура притягнула до безпосередньої відповідальності крім попередньо відомих чотирьох учасників вбивства ще й п'ятого.

Поручник Халед Ахмед Шавкі ель-Іслямбулі, керівник акції, яка закінчилася смертю президента Садата й сімох інших осіб, зізнався, що задум вбити президента Садата зродився в нього після того, як військове командування призначило його взяти участь у параді на місці іншого старшини, який з родинних причин мусів зрезуґнувати. З тією своєю думкою він пішов до Мохаммеда Абдель Саліма Фаррага Аттея, провідника бойовничої ісламської секти „Аль Джігад“ — Свята війна. Аттея схвалив не лише ідею вбивства президента Садата, але доставив поручникові Шавкі потрібну для рушниць амуніцію та гранати. Він також дав Ша-

вкі людей, готових взяти участь у вбивстві. Таким чином він є п'ятим обвинуваченим, який взяв безпосередню участь в організації вбивства. Всіх дальших співучасників є 19, що дає 24 обвинувачених, які відповідатимуть перед воєнним трибуналом.

Дальший обвинувачений, який брав участь в акції, це колишній старшина протилетунської оборони Абдель Гамід Абдель Саліма Абдель Аалі, який останньо був власником книгарні. Два останні безпосередні співучасники це Ата Тайль Геміда Рагень та сержант збройних сил Єгипту, якого прізвища не подано, а тільки ім'я Мохаммед.

Обвинувачені, а зокрема поручник Шавкі бороняться тим, що в плані було вбити тільки президента Садата, чому заперечує перебіг атаки. Хоч деякі органи преси допускають можливість, що вбивники страждали панування над собою і почали стріляти по всім без розбору на почесній трибу-

Нові труднощі виникли в

схваленні конституції Канади

Оттава, Канада. — Зовсім несподівано після прийняття запропонованого федеральним прем'єром П'єром Трудо конституційного компромісу дев'ятьма з десяти провінцій, дві опозиційні партії виступили зі своїми застереженнями й заповіли додаткові пропозиції.

Консерватисти, що їх очолює колишній прем'єр Джо Кларк, і Нова демократична партія, ведена Едом Бродентом, офіційно заявили, що вони відкидають деякі компромісові пропозиції Трудо, що їх прийняли прем'єри й провінційні уряди дев'яти провінцій. Уряд провінції Квебек відкинув в засаді ці компроміси й після прийняття їх всіма іншими провінціями Канади розпочав проти нової конституції та взагалі проти дальшої співучасті Квебеку в загально-канадських заходах і мірах рішучу кампанію.

В проєкті нової канадської конституції забезпечено повну рівноправність усім жінкам та окремі права канадським тубільцям, які заселяли ту країну ще перед прибуттям європейських поселенців. На категоричні вимоги провінційних урядів Трудо погодився передати остаточне рішення в справі жіночої рівноправності провінціям та змодифікував особливі права аборигенів. Лідер Нової демократичної партії виступив рішуче проти тих компромісів і заявив, що він і його партія домагаються прийняття тексті в первісному вигляді. Консерватисти Канади зі свого боку висувують застереження в справі прав провінцій та підтримують деякі з вимог, які зближені до вимог Нової демократичної партії.

У світі

ШЕФ ШТАБУ ЗБРОЙНИХ СИЛ ГВАТЕМАЛІ, генерал Бенедікто Люкас Гарсія, заповів, що державні чинники переведуть обмежену загальну мобілізацію серед населення Гватемалі, щоб поповнити збройні сили й приготувати їх до акції проти партизанів, яких школять та озброюють совєтською зброєю совєтські сателіти. Збройні сили Гватемалі разом з поліцією та іншими органами публічної безпеки нараховують 18,000 осіб. Партизани, які вже є на терені Гватемалі, мають 2,000 до 4,000 бійців, але вони розкинені по цілій країні й вивинувати в найкращу й наймодернішу зброю та мають все потрібне до життя в умовах партизанської війни і достатню кількість амуніції та всього потрібного до ведення збройної боротьби. Покищо вони підготовляють тільки ґрунт до ширших акцій та переводять тільки спорадичні випадки, але є всі дані, що вже в ближчому часі вони мають в плані перейти до широкомасштабних виступів.

ТУРЕЦЬКІ КАНОНІРКИ ЗАХОПИЛИ ДВА ГРЕЦЬКІ рибальські кораблі, закидаючи їм, що вони перебували у територіальних водах Туреччини. Грецький уряд заперечує це й склав протест, стверджуючи, що грецькі рибальські кораблі перебували у міжнародних водах, де їх засекорили турецькі воєнні кораблі. Грецький уряд висловив припущення, що турецька влада робить перевірки, як далеко в обороні своїх рибальських кораблів і громадян піде нова соціалістична влада в Греції. Новий грецький уряд соціаліста Андреаса Панапанду заповів рішучішу політику в справі звільнення турецькими збройними силами частини окупованого острова Кипру та в інших справах. На думку соціалістичного уряду дотеперішні праві уряди були не рішучі в боротьбі за привернення національних і державних прав Греції.

ВНУТРІШНІ ВОРОГИ ТЕПЕРІШНЬОГО ЛІДЕРА

республіки Чад, президента Гукуні Гведдеї, та його уряду, очолені колишнім членом кабінету Гессен Габре перейшли до офензиві після виходу з Чаду лівійських збройних частин. Вони зайняли прикордонне місто Абеше, де населення прийняло їх з ентузіазмом і розбудовують там свою базу. Відділи міжнародного охоронного корпусу, зложені з військових частин деяких африканських держав, ще не готові до скоординованих активних виступів і тому не могли інтервеніювати проти партизанів.

У ПРОВІНЦІ АССАМ, ІНДІЯ ТРИВАВ ДВОДЕННИЙ

генеральний страйк, який довів до заворушень та до жертв. Як подало інформаційне агентство Пресовий Траст Індії в різних містах дійшло до зуларів з поліцією. Причиною страйку було негодування населення з приводу напливу іммігрантів з голодного Бангладешу, чому сприяє центральний уряд Індії, який заступає думку, що теперішня держава Бангладеш колишня східна провінція Пакистану, повинна тісно співпрацювати з Індією.

БРЕЖНЄВ ПОЧАВ

ПЕРЕГОВОРІ В БОННІ

Бонн, Західна Німеччина. — Прибуття і привіт генерального секретаря КПСС Леоніда Брежнєва в неділю, 22-го листопада, відбулися в особливих умовах. На вулицях Бонну не було розвішено совєтських прапорів. Брежнєва не зустрічали святкові делегати, на лотувши фактично майже зовсім не було звичайних протоколярних урочистостей, хоч вітав Брежнєва канцлер Західної Німеччини Гельмут Шмідт.

Чинники Західної Німеччини побоюються несприємних інцидентів у зв'язку з перебуванням Брежнєва в Бонні. Перший день його перебування у Бонні відзначився різними масовими демонстраціями. Демонстрували різні групи мешканців, різні політичні групи, а всі західнонімецькі партії з того приводу виступили публічно зі своїми заявами.

Соціал-демократи, які є тепер при владі в Західній Німеччині, демонстрували формально за миром, а на ділі більшість їхніх промовців виступили проти ЗСА. Один із соціал-демократичних промовців говорив до того, що назвав ЗСА „головною загрозой“ для миру. Вільні демократи, партнери соціалістів у владній коаліції, також демонстрували за миром, але вістрі їхніх виступів було спрямоване проти Москви, як головної небезпеки. Християнські демократи на своїх демонстраціях вимагали миру, але під умовою виходу совєтських військ з Афганістану та переведення обов'язного роззброєння. Демонстрували афганці та

Вашінгтон готовий.

Канцлер Шмідт хоче вплинути на Москву, щоб вона стримала приміщення в Європі ракет типу СС-20 та почала переговори про обопільне усунення вже приміщених в Європі ракет. Канцлер Шмідт має в плані переконати Брежнєва, що тільки серйозні розмови без наміру маневрів й обурювання можливі з Урядом ЗСА та що до таких розмов Вашингтон готовий.

В Америці

РЕЧНИКИ БІЛОГО ДОМУ ЗАЯВИЛИ, що президент Роналд Реген і його найближчі співробітники не були повністю поінформовані про активність Річарда Аллена, дорадника Президента у справах крайової безпеки і мало знали про його зв'язки з японськими підприємцями. Департамент справедливості вміжчасі заявив, що перевіряючи справу тотору в сумі 1,000 доларів, які японські видавці передали на руки Аллена за інтерв'ю з Першою Лейді Ненсі Реген стверджують, що більше у цій справі зазнала секретарка Аллена, який він доручив передавати гроші державній скарбниці. Але вона (прізвище її не називається) у навалі праці забула виконати доручення. У вашінгтонських кругах однак думають, що скоріше чи пізніше Аллен буде змушений зрезуґнувати зі свого становища з огляду на контрверсії, які кружляють навколо його особи.

КОМІСІЯ ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ДЛЯ справ Центральної і Південної Аме- ки дораджує президентові Роналду Регену, щоб він робив більший тиск на теперішній уряд в Ель Сальвадорі і політичні фракції, які ведуть партизанську війну проти нього, щоб вони розпочали переговори і визначили дату вільних виборів, бо в протичному випадку З'єднані Штати Америки здержать військову й економічну допомогу. Крім того Комісія прийняла більшість голосів незобов'язуючу Уряд резолюцію, яка закликає Президента і його Адміністрацію шукати за всяку ціну розв'язки конфлікту в Ель Сальвадорі і припинення там громадянської війни.

ПЕРША ВЕЛИКА СНІГОВА БУРЯ НАВИСТИЛА в четвер і п'ятницю, 19 і 20-го листопада, середньозахідні штати ЗСА. Принаймні один фут снігу випав в Мінесоті, Айові, Північній Дакоті, Вісконсині, Небрасі і Кензасі. Сильний холодний вітер, який супроводжував снігову бурю, наробив багато матеріяльних шкоди, ламав електричні і телефонні стовпи, що перервало подаву електрики у багатьох місцевостях. Слизькі дороги були причиною численних автомобільних випадків. Крім п'ятих смертних випадків, поліція і медичні пункти зголосили, що десятки осіб зазнали поранень.

ДЕЛЕГАТИ НА КОНВЕНЦІЮ АМЕРИКАНСЬКОЇ федерації праці, Конгресу індустріальних організацій, найбільшої і найбільш впливової профспілки, звернулись з проханням до президента Роналда Регена, щоб він дозволив контролерам цивільного лєтства повернутися назад до праці. Як відомо тисячі контролерів були звільнені Урядом з праці, тому що вони порушили закон про заборону страйку федеральних робітників і зігнорували кількаразові заклики Президента. Делегати звертають увагу Президенту, що масове звільнення контролерів, грошове покарання профспілки і вкінці позбавлення права репрезентації не є корисними для американського народу потягненнями, бо вони, мовляв, позбавляють американських громадян почуття безпечного подорожування літаками і ставлять їх у невигоду. Деякі політичні коментатори кажуть, що заклики профспілки ледве чи на часі, бо спершу численні лідери і запрошені ними гості неперестаново критикували президента Регена і його політику, а тепер шукають компромісів з Урядом.

У СПРАВІ РІЗДВЯНОСВЯТОЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Матеріали до Різдвяно-святкових чисел „Свободи“ редакційного порядку, як теж святкові побажання і оголошення, редакція і адміністрація „Свободи“ прийнятимуть тільки до 12-го грудня 1981 року (до числа за новим календарем), та до 19-го грудня 1981 року (до числа за старим календарем). Всіх читачів проситься додержуватися цих речень. — Ред.

КВІНТЕТ КОБЗАРІВ СПІВАТИМЕ

ДЛЯ СТИПЕНДІЙНОГО ФОНДУ

Нью-Йорк, Н.Й. (Л.В.а). — Це вперше в Нью-Йорку незабаром виступить Квінтет віртуозів-кобзарів. „Квінтет Бандуристів“ — як його називає Юліан Китастий, що прийшов до редакції „Свободи“ розповідати про їхній концерт — що визначну культурну подію, якою керує мати його батько Петро Китастий. Концерт Квінтету відбудеться тут у п'ятницю, 27-го листопада, о. год. 7-й вечора, у залі Стайвезант середньої школи, яка розташована на 15-й вулиці між Першою і Другою авеню. Квитки вже в продажі в крамницях АРКА, СУРМА і ЕКО, та при вході на залу. Додаток призначений на стипендійний фонд бандуристів, що, як знаємо, мусить існувати, бо школи навантажені гри на бандурі, постійні й тимчасові, є по всій Америці, і всі курсанти заможні і тому їм треба допомогти.

Але не тільки з харитативних спонук — сподівається Юліан Китастий, розповідаючи про цей концерт Квінтету, — мають прийти до Стайвезант школи в той вечір українці послухати їх, але ще й тому що такого концерту учасником не часто можна бути. Це буде суцільно кобзарська програма — думи, псалми, канти, ліричні пісні та історичні, в яких відображено нашу давню бубальщину, серед них — незабут-

ня пісня про зруйнування Січі.

„Цей концерт є незвичайний і не подібний до інших“ також з інших причин, — каже Ю. Китастий. Програма переважно така, що її не можна виконувати капелею, великим хором. Є речі, що їх співають кобзарі, а не великі хори. Слова в них, з певними конкретними посланнями до людей, мають бути до слухачів донесені, як це і діялось „на розпутьях велелюдних“, коли кобзарі — співаки народні, співали, розповідаючи й навчаючи, пригортаючи на кобзі, ліри, чи бандурі, про важливі події всього українського життя, минулого й сучасного. І пояснює молодий маестро, нащадок довгого ряду народних кобзарів — бандуристів Китастих, — що в хорівому співі є свої конвенції групового виконання, відмінні від тих, які потрібні для виконання кобзарського репертуару.

Кобзарі — учители історії, а малий гурт цих кобзарів-віртуозів, що дадуть концерт у п'ятницю, можуть наблизити стиль виконання найбільш до кобзарського.

Зорганізовано цей Квінтет три роки тому: він нещодавно дав виступ на святкуванні 60-річчя Першого Автокефального Православного Собору в Києві. Чотири бандуристи з Квінтету — обидва Китасті, батько й

син; Марко Фаріон і Михайло Сердюк (по черзі: перший баритон, другий тенор, бас і другий баритон), а п'ятий член Квінтету — це тенор — ще й до всього тенор дивної краси й глибини, Павло Писаренко, соліст Капелі Бандуристів ім. Шевченка. Хоч сам він не кобзар-бандурист, але зіп'яваний цей молодий тенор з Капелюю і її репертуаром довгими роками.

Враження від їхнього співу залишається помітне і незабутнє, — як кажуть ті, що їх слухали. Тепер Квінтет виступатиме частіше разом ще й тому, що про це подбало саме життя: закінчуючи Курс бандури по різних місцевостях, грали на випускному вечорі звичайно й інструктори Курсу. Часто-густо це і були вони, що тепер входять до цього Квінтету, або з малими змінами (первісно в Квінтеті грав Віктор Мішалов, який потім повернувся до Австралії). Тоді ці п'ятеро дали ряд концертів по Канаді і в деяких містах ЗСА. На місцях В. Мішалова прийшов тепер Марко Фаріон — бас надзвичайно добрий інструменталіст Капелі. Четверо, що були з самого початку в групі, радіють такою удачею Квінтету.

На питання, чому саме така дата і такий пізній час (сьмома година вечора), каже

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА

SVOBODA-USPS (30-420 ISSN 0274-8964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda". Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг. Допущення зааресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — за зміст оголошень Редакції не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮЗ 65¢ міс: За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Надія на поворот молитви до шкіл

Якийсь Павло Марса, який фігурує в судових актах, як „атеїст“, заскаржив до суду рішення Міської ради у Метачені, стейту Нью Джерзі, щоби розпочинати засідання Міської ради хвилиною „мовчазної медитації“, в якій кожний міг би сказати собі таку молитву, яка кому відповідає за його релігійною приналежністю. Справа пішла до Апеляційного суду в стейті Нью Джерзі, який відкинув скаргу Марси. Позовник аргументував, що йому, як атеїстові, будь-яка молитва на засіданнях Міської ради, чи навіть мовчазна медитація буде настільки неприємна, що він не зможе брати участі в засіданнях. Марса відкликався до Найвищого Суду. Але Найвищий Суд у Вашингтоні на своїй сесії 2-го листопада ц. р. відмовився взагалі розглядати цю справу. Що — практично — значило, що Найвищий Суд погоджується із становищем Апеляційного суду в Нью Джерзі, який скаргу Марси відкинув. Найвищий Суд, який звичайно подає мотивацію свого рішення, в даному випадку не подав ніяких завгав.

Майже одночасно, бо 16-го листопада ц. р., Сенат прийняв 51 голосом проти 35 постанову, яка забороняє Департаментові справедливості протиставити добровільним молитвам або медитації у публічних школах. Не подано ще чи постанову Сенату має силу закону і як поставився до цієї постанови Палата Репрезентантів. У всякому разі — ці дві події — це надія на поворот молитви до публічних шкіл в Америці.

Ці рішення заактуалізували одну з найбільших болячок американської дійсності. Тому, що за Конституцією, Церква в Америці відмежована від держави. Найвищий Суд прихилився 17-го червня 1963 року до становища однієї атеїстки із Брукліну в Нью Йорку, яка зголосила була скаргу до суду проти молитви на початку навчання в школі, до якої ходили її діти. Те рішення Найвищого Суду, прийняте вісьмома голосами проти одного, стверджувало, що вилучення молитви чи відчитування з Біблії якогось уступу у публічних школах — перетягує конституційному поділові між Церквою і державою. Те рішення зразу було палко оспорюване, не тільки як неморальне і шкідливе для виховання дітей у публічних школах, але і як нелогічне, суперечне з американськими традиціями і цілим способом життя. Президент ЗСА складає присягу з рукою на Біблії, що буде берегти Конституцію. На всіх американських банках написано „In God We Trust“. Бо — всі присягаються сакраментальною формулою „Так мені, Боже, допоможи“. Тільки „гіппі“, які вже, зрештою, перевелися та які назвали себе „дітьми квітів“, віналися на якийсь площі чи в саду, не визнаючи Церкви ані релігії. Але не тільки католики і протестанти різних Церков, але й люди мейсеевого чи мусульманського визнання, всі вони мають свої релігійні вірування і церковні ритуали, стосовані особливо при вінчанні молодят (хоч і не дуже молодого віку). Українська поговірка „Без Бога ані до порога“ насправді стосована також в американському житті і ціла мозаїка прерізнних Церков і вірувань в Америці не заперечує визнання Вищої Сили, а, навпаки, доказує, що люди різних рас і націй мають різні звичаї і традиції, але мають свої окремі святині.

Тільки одні атеїсти не погоджуються з твердженням педагогів, соціологів і десятків мільйонів батьків, які заповнюють у неділі святині, що виключення з публічних шкіл молитви негативно вплинуло на стан моралі дітей, на їхню поведінку, на всю атмосферу у публічних школах. Тому приватні школи, особливо існуючі при Церквах, зразу стали в загальній опінії американського суспільства й американського педагогічного світу — школами кращими, з вищим рівнем навчання та кращою поведінкою вихованців. Отож зараз же після того жалюгідного рішення Найвищого Суду відзивалися безперервно голоси за ревізію тої заборони. 60-ті роки були в Америці роками того лібералізму, який затравив межу між волею і сваволею. Це були роки масових демонстрацій по кампусах, роки прикри для політики, економіки і всієї атмосфери в країні. Всі речі роблять люди. Від Річарда Ніксона почалися зміни в Найвищому Суді по лінії звороту „направо“. Тепер Найвищий Суд вже настільки змінив своє давнє суто-ліберальне обличчя, що він вже не старастяся грати роль другого Конгресу і своїми рішеннями змінювати загальний спосіб американського життя. Відділення Церкви від держави не виключає релігії ані релігійного виховання дітей. Треба привітати те останнє рішення Найвищого Суду у справі молитви в Міській раді у Метачені, — це добрий знак, який подає надію, що Конгрес прийме закон, який запевнить молитви поворот до шкіл.

Для злодія немає гіршої долі, як бути приловленим на гарячому вчинку крадіжки. Злодій соромиться, коли його приловлять на гарячому вчинку, бо це велика пляма на його „професійній честі“, а до несприху долучається ще й пізнша відповідальність за злодіяння. Інакше зі совєтськими „робітниками пера“.

Совєтські „робітники пера“ вже не раз приловлювали на гарячому вчинку фальшиві, доносів, наклепів. Та їм це нічого. Вони не лише навчені писати неправду, але добре витреновані не робити собі нічого з того, коли їх на тому приловлять, але продовжати своє негідне діло „в ім'я перемоги комунізму“.

Світ до того звик, щоб не бачити цього, але останньо й у ньому щораз більше людей відкриває на це очі. Ми ж це знаємо і нам очі не замилює. Велика частина з нас переживала це на своїй шкірі й брехня совєтської системи так остогидла їй, що на саму згадку цього люди нїякують. А совєтські мліни брехні безперібно мелють і мелють. Однак те, що стається тепер на сторінках совєтської преси та взагалі з друкованим словом у виданнях і книжках найбільш серйозних підсовєтських інституцій, для нас так незвичинне. Бо такого вже давно і в Совєтському Союзі не було. Практично немає дна, щоб якісь наклепи у формі наукових статей, які з наукової нічогісності спільного не мають, спогадів, нарисів,

Т. Т.

ПРИЛОВЛЕНІ НА ГАРЯЧОМУ

есеїв, оповідань, а навіть повістей не появляється по той бік залізної заслони. Тієї писанини так багато, що не може бути й мови про те, щоб одна людина могла все те переглянути. Для цього потрібні декілька людей, а коли так далі піде, то й цілого гурту. Бо в Совєтському Союзі постає пряма каста професіоналістів, які на „соціально замовлені“ КГБ подивляються в тій „творчості“. Тепер ті „соціально замовлені“ спільняються на літераторів. І вони повістять і проети, драматурги й новелісти та й просто всяке дрантя пишуть і випишуть таке всяке, що не раз важко зрозуміти, як до чогось такого можна було скотитися. Але таких „творців“ притягають вигоди, високі заробітки, почесті й довір'я партії. Незабаром тим „творцям“ буде замало „посту імені Галаана“, а прийде закладати в Спілку письменників окрему секцію, секцію наклепників, громил і брехунів, якщо такої секції вже немає.

Ясно, що всі ті писання спрямовані проти всього, що українське, самобутнє, народне, національно-визвольне й свідоме. А вже брехня і наклепи проти українських самостійників, в першу чергу націоналістів — не перелічили. Все те, очевидно, подаване „добрим“ словництвом і стилем

аудичної лайки. На жаль, як уже згадано, щораз більше участі в тому „шабаші червоних чарівників“ бере власне орган правління Спілки письменників України „Літературна Україна“. В такій спосіб газета виконує подвійний плян: забирає місце чомусь кориснішому тривалому, а крім цього розсилає отруту серед суспільства.

У числі 84-му з 20-го жовтня ц. р. в тій газеті поміщений уривок з повісті якогось кандидата на класика совєтської прози Анатолія Стаса під заголовком „Увертюра“. Можна б було на це не звертати уваги, бо той кандидат на класика має стільки таланту, що „кіт наплавка“. Але увагу привертає суцільна брехня, яку Анатолій Стас розказує своїм читачам, як справжнісню правду. Але даймо слово йому самому: „Вони іхали від вокзалу у великому, як катафалк, холодному автомобілі. Коновалець сидів поруч з Доїхоро, увіткнувшись підборіддям у хутряний комір шинелі, подарований японцем, щоб гість не задубів під пронизливим маньчжурським вітром. Подекуди вулиці міста були захищені уламками цегли і брилами бетону — zostалися сліди від недавніх нальотів японської авіації. Коновалець уперше так зблизька

бачив, на що здатні новітні бомбовози; не зважаючи на похмурий настрій, картини руйнації підбадьорили його. „Мають силу, бісові азійці, кулак, у них міцний...“

Що це такого понавєрзував Стас, а „орган правління“ видрукував? Справа проста, бо КГБ замовив, достатньо фальшивий матеріал й дані, дав надхненні „творчі“ вказівки, а він вже розмахнувся по папері. А в дійсності сл. п. пол. Євген Коновалець ніколи в Китаї не був, зокрема в тій частині, що її окупували японці, отже ніяких розмов там провадити не міг. Стас того не знав, але знав в КГБ та їм треба було для чогось ударити по українцях, що живуть на Далеко — мій Сході. А що ж легше, як вивести їх співробітником командира УВО-Коновальця? Шо власне та воно і є, то показують далі лінійки тієї писанини: „Далеко-східна Січ... Як там, до холири, Січ! Як утовкмачити цьому японцеві, що і не якіс там нікімні клопоти емігрантів погналі його, Євгена Коновальця, до рудих, порепаних сопок Маньчжурії? Ляодунський півострів був імперією в імперії, де господарювала Квантунська армія, а її ставка, вища воєнна каста, мала неабиякий вплив як на внутрішній, так і на зовнішній курс японської поліції. Це Коновалець достеменно знав і саме тому наважився на вояж із Праги за тридев'ять земель.“

(Продовження буде)

Олександр Татомір

ПІДПІЛЬНИЙ РУХ У ЗСА

нападу. Тому в часі поспішної утечі залишили багато сліди, які допомогли поліції зидентифікувати їх, навіть їхні адреси, домів безпеки, тайні записки, зброю та їх власників і перевести арешти учасників грабунку.

За ними, що втекли розіслали гончі листи. В часі перестрілки з поліцією вбито одного терориста, дев'ять зазіпозорених у нападі арештовано, а п'ять скривається. Між арештованих є деякі колишні члени терористи, як ось: Керрін Бодін і Синтія Бостон. До об'яви за С. Бостон і її партнером, що разом жили на фермі у стейті Міссісіпі й парамілітарно вишколювали молодих революціонерів, служба безпеки вжила 100 озброєних агентів, чотири танки, та два гелікоптери. С. Бостон заарештовано, а В. Дансон зумів втекти.

Проаналізувавши цей грабунк, К. Вілліс стверджує, що сліди органи без зайвого труду натрапили на активізацію відомих у минулому радикальних груп у ЗСА та їх намагання відновити терористичну діяльність. Уже у 1980-81 роках були познані, що, принаймні, в трьох грабункових нападах на панцерні вози з грощинами брали участь деякі члени підпілля. Та щойно тепер під Наек поліція від-

крила об'єднану дію кількох радикальних організацій.

У цій акції брали участь чотири групи:

1). „Підпілля Організація Вєдер“ — ВУ — яку в 1969 році оснувало коло 300 студентів, переважно білої раси, що зв'язали зв'язок з відносно мирною групою п. н. „Студенти за Демократичну Спільноту“ та закликали до збройної боротьби проти держави. Тверде ядро „вєдерменів“, в числі біля сорок людей, пішло в підпілля й в 1970 році почало кампанію терору. Того ж року в часі експлозії на Грінвіч Виледж, Нью Йорк, загинули три „вєдермени“. Характеристичним було те, що вони оминали пролив, крові, а з президією обережністю бомбардували тільки символи „американської несправедливості й опресії-уряду“, включно з Ю. С. Капітолем у 1971 році. Вони відвідували Кубу, Совєтський Союз і Східну Європу (Кетрін Бодін, Берна Дорн та інші). В 70-их роках вони зовсім затихли. Теперішня акція „вєдерменів“ значно різнилась від колишньої. Тоді вони не вбивали, дбайливо пригтовлялись акції, визнавалися зразковою конспірацією та не мішалися з чорними, а тепер вже навпаки. Тим то в початках чорні

підозрівали „вєдерменів“, що вони є інфільтровані ФБІ.

2). „Чорна Визвольна Армія“ — БЛА — це парамілітарна організація з колишніх Чорних Пантер, які вчасно перестали існувати. В 70-тих роках нараховували біля 100 членів і була відповідальною за численні атаки на поліцію. Після арешту більшої кількості членів, а зокрема в 1973 році терористи Іванні Гезімари, що була душою БЛА, група послабла. В 1979 році драматична втеча з тюрми Гезімари знову оживила організацію.

3). „Республіка Нової Африки“ — РНА — в цілості чорна, основана 1968 року у Дітроїті ніколи не мала більше ніж 30 членів, що боролися за створення незалежної чорної держави, викраденої з південних стейтів у нагороду за переслідування муринів в Америці. Для скріплення цієї вимоги група заснувала в 1971 році національну столицю поблизу Болтону в стейті Міссісіпі. В останньому часі РНА зв'язалася з БЛА і згодують парамілітарно вишколюють молоді.

4). „Коаліція 19-го Травня“ — ВУМ 19 — сформувалася цьому два роки з „вєдерментів“. Прийняла назву за спільним днем уродин Малком Х і Го Чі Мінга. Складається з 34-ох білих жінок і 6-ох білих

(Продовження на ст. 4)

3 господарського життя

Секретар скарбу ЗСА Доналд Ріген, перебуваючи в Пекіні, повідомив, що він мав можливість заглянути з найновішими даними про китайського господарку й на тій підставі ствердити, що цього року урядові КНР удалося перемогти принаймні частково два головні недоліки з попереднього року. Минулого року КНР мала недобір державного бюджету в сумі 7,2 біліяона доларів. Цього року цей недобір переборів і державний бюджет — зрівноважений, або близький до цього. Так само китайському урядові удалося взяти під контроль інфляцію, яка минулого року осягнула 6 відсотків у річному відношенні. При цьому фахова преса пригадує, як швидко поборили були китайські комуністи катастрофічну інфляцію, яку вони переборили від уряду Чан Кайші. Одним з тодішніх засобів були видання грошових знаків, на які було зазначено не лише монетарну вартість, яку вони репрезентують, але також і кількість товарів першої потреби, що їх за даний грошовий знак можна отримати.

Процес викупу американських компаній та їхніх уділів у Канаді канадськими власниками або канадським урядом тривав далі. Останнім таким підприємством була частина американської Інтернешнел Гарвестер корпорації, яка продукує важкі трактори, тягачі й турбіни Канадський уряд затвердив ту операцію, яка осягнула 505 мільйонів доларів і тепер канадські власники закінчили перебрання виробництва тієї підставової ділянки промислу. Відділ турбін Інтернешнел Гарвестер у Канаді був найбільш прибутковою частиною тієї великої компанії, яка останнім часом попала в платиничі труднощі. Продаж прибуткової філії в Канаді ті труднощі тільки збільшить.

У ЗСА цього року дуже зросло число банкрутств. В перших десяти місяцях цього року, як подає інформація централія Дан і Бредстріт, в ЗСА зголошено 14,499 банкрутств, що показує зріст банкрутств у порівнянні з минулим роком на 42,2 відсотка. Однак як дотепер серед збанкрутованих фірм немає велетнів торгівлі й промислу.

Одною з найбільших ознак зростаючого господарського застою є спад будівельної активності. Шостий місяць підтрим падає число започатковуваних будов, а одночасно з тим падає цифра видаваних дозволів на новобудови, що вказує, що близьке майбутнє на цьому відтинку принесе погіршення ситуації, а не її поліпшення. В загальному стан новобудов упав до найнижчого рівня протягом останніх 15 років, що становить своєрідний рекорд. Найбільшого спаду зазнали односторонні домів, які найбільше залежні від бюджетових спроможностей молодих, або родин, які щойно розпочали своє сімейне життя. У фахових колах будівельників, та в кредитових установах, які фінансують велику частину будівництва, панує переконання, що спад на будівельному відтинку ще не осягнув свого дна, а навпаки буде поглиблюватися ще принаймні якийсь час. Песимістичні передбачення наближають майбутнє обгрунтовані тим, що дозволи на новобудови впали на 14 відсотків у порівнянні з минулим роком, який уже був слабим під тим оглядом.

Американські підприємці в Пекіні відбули нараду, на якій вони рішили створити своє професійне об'єднання — Американську торговельну палату. В здійсненні тієї ухвали вони несподівано натрапили на труднощі з боку китайських урядових чинників. Відповідні китайські офіційні йники, які відомі зі своєї обережності, намагаються проволікати рішення у цій справі, щоб могли докладніше простудіювати, які вона матиме наслідки. Не допомагає аргумент, що торговельна палата сприятиме й зміцнюватиме господарську співпрацю обох країн.

У КНР під сучасну пору перебуває секретар Скарбу Доналд Ріген. Його завданням є вивчити потребу китайського господарського життя і в спільних розмовах з китайськими господарськими і державними чинниками намітити шляхи дальшої американсько-китайської співпраці збільшення американського вкладу в господарську розбудову КНР. Ріген відбув розмови з Денг Шяопінгом та з іншими керівниками сучасного Китаю.

СОЦІАЛІСТИЧНИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ ВИСУНУВ вимогу, щоб парламент дав йому змогу видавати закони дорогою декрету. Свою вимогу уряд мотивує тим, що Франція потребує швидкого переведення засадничих змін, а парламентарна процедура проволікає його. Неспоцілістична меншість у парламенті, соціалісти мають значну більшість, — заатакувала ту вимогу, як повністю суперечну демократизмові та духові й букві французьких законів. Соціалісти відповідають на ті закиди, що нарік чекає нестерпимого на зміни й тому уряд мусить задовольнити ті його бажання не проволікаючи. Речник президента Франції Франсуа Миттерана, П'єр Берговою, повідомив, що проєкт вже узгоднений й незабаром буде переданий парламентові до розгляду й схвалення. З кіл соціалістичної більшості заявляють, що закон буде прийнятий якнайскорше після його зголошення урядом.

окупацію, але кидати тавро на всіх киян — це нечесно і неетично. Особливо, коли зважити, що за переховання утікача грозила смерть і фактично багато наших чесних людей запалило власним життям, рятуючи нещасних жидів.

У дальшому Л. Давидовіч закидає українцям, особливо киянам, що вони з радістю вітали німецькі частини й на всі лади колаборували з нацистами. На маргінесі цих неоправданих і дивних закидів, виходить зовсім ясно, що вона нічого не знає, або не хоче знати про халхливий совєтський терор супроти українського народу, про неописані терпіння, нужду, голод і смерть мільйонів наших братів. У зв'язку з цим фактом була велика ненависть до всього що пахло комунізмом і надіямо може нові завоюники покажуться більш людяними й принесуть зі собою загальну, а можливо й національну свободу й краще матеріальне життя. Чи в таких обставинах можна дивуватися, що українці радо вітали німецькі військові частини й були хоча на короткий час задоволені, що позбулися совєтської влади? Та скоро українці переконалися, що саме нацисти принесли зі собою і що значить новий порядок. Тоді зачалася з ними нова боротьба й українці билися на два фронти проти нацистів і більшовицьких загонів — не вигадані й показані в „Голокості“ відважні жидівські партизани, а дійсні численні загони героїчної УПА.

Хоча зовсім не збираюся заперечувати випадків колаборації з німцями бож усі не могли піти до ліса й яхесь „модус вивідні“ мусіло бути, то зі статті Л. Давидовіч виходить, що українці були майже єдиними колаборантами під час Другої світової війни. В дійсності колаборанти були всюди, де німці стали твердою ногою. І так само як у знищенні європейських жидів, згідно з книгою д-ра Бен Елісара, Ізраїльського посла до Єгипту, посилюють участь узяти майже не всі народи втягнуті в Другу світову війну, так само багато представників різних народів колаборували задля різних причин і обставин з німецькими окупантами.

(Продовження буде)

Іван Стебельський

БАБИН ЯР І УКРАЇНСЬКО-ЖИДІВСЬКІ ПРОБЛЕМИ

III

Професор Яр. Білінський у своїй статті — відповіді на „Голокост“ ствердить, що згідно зі заявою його свідка, мешканця Києва, який частинно опісля її себе переховував, вона йому заявила, що вона бачила тільки людей військових, убраних у сірозелені плащі — це значить, що це були виключно німці. Зі всіх доступних нам німецьких документів, які я опісля зачитую, виходить ясно, що в Бабиному Ярі жиди були постріляні вояками СС Зондеркомандо 4 а та двома з'єднаннями німецької поліції полку „Південь“. У тих документах немає абсолютно жадної згадки про участь української поліції у тих масакрах.

Документ НО-3140 з нюрнберзького військового трибуналу стверджує: Консеквентно всім жидам Києва було приказано у згоді з командантом міста, з'явитися у понеділок, 29-го вересня у восьмій годині ранку на призначеному місці. То оголошення розвісили члени української міліції у цілому місті. Як бачимо — ані згадки про участь тієї міліції у розстрілах. Цей самий документ говорить даліше, що в співпраці з групою штабу і двох команд поліційного полку „Південь“ Зондеркомандо 4а розстріляло в днях 29 і 30-го вересня 1941 року 33,771 жидів. Немає абсолютно ніякої згадки про участь українців.

Документ НО-3155 звіт повідомлення з 12-го жовтня 1941 року цього самого трибуналу зовсім ясно говорить: Зондеркомандо 4а дотепер осягнуло загальну суму розстріляних 51,000. У відірванні від особливої акції в Києві в днях 28 і 29-го вересня, що в ній взяли участь дві команди німецького поліційного полку „Південь“, всі інші ескзеції виконала дотепер тільки ця спеціальна команда без жадної допомоги ззовні.

І де є тут згадка про участь українців, що її вигадала Л. Давидовіч. Я мав змогу говорити особисто з деякими киянами і двома українцями колишніми в'язнями кастету, що в той час були в Києві, та заарештовані, сиділи на вулиці Корольонка 33 і знають про ці події з власного досвіду. Всі вони твердять, що жодної української поліції в тому часі в Києві не могло бути прямо із-за дуже короткого часу німецької окупації, бо заледве вісім днів до часу масових розстрілів. Українську киянську поліцію зорганізовано щойно в жовтні, чи з початком листопада.

У своїй статті Л. Давидовіч закидає совєтській владі та українцям фальшування історії... тоді як назвати її писанину в „Нью Йорк Таймсі“? До того треба ще додати два дуже важливі жидівські документи, а саме: „Чорну Книгу“ і „Універсальну Жидівську Енциклопедію“.

Перша — це збірка нацистських злочинів супроти жидівського народу, що її спільно опрацювало кілька жидівських комітетів й видали в Нью Йорку в 1946 році. В цій книжці, якщо мова про Бабин Яр, то абсолютно немає ніякої згадки про участь українців у масакрах, а лише подається суму забитих німцями жидів — від 50,000 до 80,000.

В „Універсальній Жидівській Енциклопедії“ говориться: Під час масакри, що згідно з повідомленням мала зачатися вже в серпні 1941 року, більше чим 50,000 жидів-чоловіків, жінок і дітей було замордовано тільки в самому Києві. Нацистські військові частини й агенти поширювали протизидівські відомості поміж українським населенням, в яких однак, були протизидівські відомості поміж українським населенням, в яких однак, була далі симпатія до жидів, які не брали участі у масакрі, а навіть у багатьох випадках переховували жидівських утікачів з України, Польщі й з інших частин західної Європи.

Так у дійсності, поведився стероризований і здєсєткований більшовицькими комісарями бідний, але чесний український народ і так виглядали вигадані Л. Давидовіч масові грабунки жидівських домів і поголовне видавання жидів. А зовсім не збираюся заперечувати факту, що такі поодинокі випадки могли бути й вони мали місце не лише у нас, але, на жаль, також в інших країнах під німецькою

В Брукліні помер Леонід Зайдерман, диригент з Києва

Нью Йорк, Н.Й. (В.Д.). — У п'ятницю, 13-го листопада ц.р., помер в Брукліні відомий на Україні музичний діяч, Леонід Зайдерман, після короткої недуги.

Покійний народився в Києві 23-го серпня 1923 року в родині музиканта і сам усе своє життя віддав музиці. Він грав на кількох інструментах, а також організував і очолював різні естрадні ансамблі в Україні. Перед виїздом до ЗСА в 1979 році Л. Зайдерман був на протязі кількадесяти років музичним керівником і диригентом оркестру Українського Радіо і Телебачення в Києві. Такі відомі співаки, як Д. Гнатюк, М. Кондратюк, К. Огнєвий, А. Мокренко, В. Куприна, Н. Пашенко й інші, записали на пластинках багато пісень українських композиторів у супроводі естрадного оркестру під керівництвом Леоніда Зайдермана.

Він визначався не лише як здібний диригент, але був також доброю, культурною людиною і тому тишився пошаною серед своїх співробітників і друзів в Україні.

І в Америці він мав чимало приятелів серед своїх земляків з Києва, а також був заприязнений з невеликим гуртом американських

українців. В липні ц.р. він відвідав Союзівку, де тоді працював музичним керівником його приятель, композитор Леонід Вербицький. Покійний Зайдерман мріяв і в Америці продовжувати свою музичну діяльність, але через затулю серцеву недугу це йому не пощастило.

Він привіз зі собою декілька свого награвання пластинок, які бажав переграти для українців в Америці й Канаді, але через свою хворобу і передчасну смерть цей його задум не здійснився.

Покійний Л. Зайдерман був вдівцем, а в Брукліні залишив заміжною дочку Лярісу з двома внуками, а в Києві сина Миколу.

Похорон відбувся в Брукліні 15-го листопада 1981 року, при участі біля 80 осіб, переважно колишніх мешканців Києва. При домові прощав його теплими словами його друг композитор Л. Вербицький, якого композиторію нерідко звучали на київському радіо за часів диригентури Л. Зайдермана.

Від американських українців взяв участь у похороні д-р Осип Оришкевич з Брукліна, який заприязнився з Л. Зайдерманом під час його короткого перебування в Америці.

РІЗДВЯНІ КАРТОЧКИ З ЦЕРКОВНИХ ІКОН

Ст. Пол, Мінн. — Католицький часопис „Вондерер“ випустив репродукцію різдвяних ікон у формі карточок, включивши в цю серію також ікону українського мистця Володимира Бачинського. Ікона Різдва Христового цього мистця прикрашає українську католицьку церкву Успіння Матері Божої в Колчестер, Конн. Ця картка є гарною відбиткою в кольорах, схоплює суть оригінальної ікони і надрукована на доброму папері.

Серія карток включають твори таких відомих мистців, як Анжеліко, Мурілло, Боттічеллі, Люїні, Джорджоне, Лешкєвіч та інші.

ДО СТАТТІ ПРО ДМИТРА ВІТОВСЬКОГО

У „Свободі“, в ч. 215, з 13-го листопада у статті Івана Лєська п.з. „Творець Листопадового Чину: Дмитро Вітовський“, слід читати: „Якщо б такі люди вміли стояти при своїх ідеях і починах, тоді овочі їхніх заходів належали б їм; одначе їхня влада велить їм ганятися...“, як також у цій самій статті, але в ч. 216-ім з 14-го листопада повинно бути: „у листі до президента Вілсона...“

бл. п. о. крилошанина ПАВЛА ДЖУЛИНСЬКОГО

будуть відслужені

СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 5-го грудня 1981 р., о год. 8-й ранком, в церкві св. о. Миколая в Торонті, Канада та в храмі св. Володимира і Ольги в Чикаго, Ілл., у середу, 2 грудня 1981 р., о год. 7:30 ранку.

Про спільні молитви за душу Покійного просять Приятелі і Знайомі, сповнені смутком:

ДРУЖИНА І ДІТИ

З глибоким смутком повідомляємо, що 18-го листопада 1981 року, помер наш Довголітній ПРИЯТЕЛЬ

бл. п. МИКОЛА ЧЕПУРКІВСЬКИЙ

ВОЛОДИМИР І ВАЛЕНТИНА ІВАШКО АНАТОЛІЙ І ОЛЬГА ГУДЗОВСЬКІ АННА ПАШКОВСЬКА

ВШ. Дружині і Доньці висловлюємо наше співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 22-го листопада 1981 року упокоїлась в Бозі по тяжкій недузі, наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ, ДОНЬКА І СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ ДЕНИСИК

народжена в Тернополі, Україна, 28-го лютого 1925 року.

ПАНАХИДА у вівторок, 24-го листопада 1981 року, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Нью Йорку.

ПОХОРОН в середу, 25-го листопада 1981 р., з того ж заведення о год. 8:30 ранку, до церкви св. Юра при 7-й вул. в Нью Йорку, а після на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

сини: БОГДАН з дружиною ГАЛЕЮ і доньками ДАНЕЮ і АДЕЮ
ОЛЕГ з дружиною НУСЕЮ
внучка — МУСЯ ЛЕВИЦЬКА
Мама, Сестра і Брат з родинами в Україні та ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді й Україні

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в неділю, 22-го листопада 1981 року, по довгій і тяжкій недузі упокоїлась в Бозі

бл. п.

ВАРВАРА ВОЛОШИН

народжена 30-го листопада 1892 р. в м. Вільшані, Україна.

ПАРАСТАС у вівторок, 24-го листопада 1981 р., о год. 8-й веч. в похоронному заведенні Литвині Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН в середу, 25-го листопада 1981 р., о год. 9-й ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Тройці при Ланс Авеню; а після на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В смутку —

приятелі — АННА ПІСКУН з родиною

Вступайте

в члени

УНСоюзу!

Замість квітів на передчасну могилу

сл. п. Гіларія Зарицького

складаємо 30.00 (тридцять) доларів

на УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ в Льюїс.

Опечалений Дружині Зені та доні Марусі і синам: Юрієві і Гіларієві та всієї Родині складаємо глибокі вислови найщирішого співчуття.

Ярослава і Ярослав КРИСТАЛЮВІЧІ з родиною

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в п'ятницю, 20-го листопада 1981 року, упокоїлась в Бозі на 88-му році життя,

наша Найдорожча

МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ І ТЕТА

бл. п.

БОГДАННА ВЕЛИЧКОВСЬКА з САС ЯВОРСЬКИХ

уроджена в Богородчанях Старих, Зах. Україна, 14-го жовтня 1893 р.

ПОХОРОН у вівторок, 24-го листопада 1981 року, з української католицької церкви св. Ів. Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж., на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

син — ВОЛОДИМИР з дружиною ЛІДОЮ
донька — ЯРОСЛАВА з мужем БОГДАНОМ ЖЕРЕБЕЦЬКИМ
донька — ІРЕНА з мужем ОСИПОМ ГОЛИНСЬКИМ
внуки:

ЛЯЛЯ з мужем АНДРЕЄМ БУРАЧИНСЬКИМ і дітьми ЕРИКОМ і ДЕНИСИКОМ
ЮРІЙ ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ з дружиною МАРИКОЮ і сином АЛЕКСАНДРОМ
НЕСТОР ГОЛИНСЬКИЙ з дружиною ЛЯЛЕЮ і дітьми ДАМ'ЯНОМ і ЛІЛЕЮ
МАРТА з мужем ЯРКОМ СТАВНИЧИМ
ІНУСЯ з мужем ТОМАСОМ ЕКГАРДОМ
ХРИСТЯ з мужем АНДРЕЄМ ХРАПЛИВИМ і дітьми МАРКОМ і АДРІАНОМ
АНДРІЙ і ОЛЕГ ГОЛИНСЬКІ
сестринки — ЮРІЙ ГУРЕНКО з родиною в Аргентині та ближча і дальша Родина в Аргентині, Америці й Канаді

В глибокому смутку повідомляємо, що наша Найдорожча МАМА, СЕСТРА, БАБУСЯ І ПРАБАБУСЯ

бл. п.

ОЛЕНА з КУШНІРІВ ПИТЛЯР

вдова по нотареві, упокоїлась в Бозі 22-го листопада 1981 року в Нью Йорку, на 92-му році життя.

ОРЕСТ — син з дружиною СОФІЄЮ

ВІРА — внучка

МИХАСЬ — правнук

ОМЕЛІЯ КУШНІР — брат з дружиною і дочкою

ДАРІЯ ХУХРА — сестра з родиною

МАРІЯ БАРАГУРА — сестра з чоловіком і родиною

Ближча і дальша Родина в Україні, Америці й Канаді

ПАНАХИДА — о год. 8-й веч. у вівторок, 24-го листопада 1981 р. в похоронному заведенні Walsh and La Bella, 87-ма вул., Woodhaven, N.Y.

ПОХОРОН в середу, 25-го листопада 1981 року, о год. 9-й ранку з того ж заведення на кладовище св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У великій скорботі сповіщаємо Рідних, Приятелів, Знайомих і Громаду, що в суботу, 21-го листопада Року Божого 1981-го, у шпиталі в Карні, Нью Джерзі, упокоїлась в Бозі на 87-му році життя і на 61-му році відданої праці в Христовому Винограднику, наш Незабутній БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ та БРАТ

св. п. протопресвітер

о. ЗИНОВІЙ ВІКТОР БАЧИНСЬКИЙ

народжений 17-го квітня 1894-го року у священничій родині в селі Васючин Рогатинського повіту, та рукоположений на священника Слугою Божим Митрополитом Андреем Шептицьким у Львові, 27-го квітня 1920-го року довголітній душпастир в Краю, на еміграції в Західній Європі та на поселенні в Америці.

ЄРЕЙСЬКІ ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться:

в ПОНЕДІЛОК, 23 листопада, о год. 7:30 вечорі в похоронному заведенні Ippolito при 425 Ridge Rd. в Ліндгусті, Н. Дж.,

у ВІВТОРОК, 24 листопада 1981 р., о год. 5-й по полудні в церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії при 70 Home Avenue в Рутерфорді, Н. Дж.,

в СЕРЕДУ, 25 листопада 1981 року, о год. 10-й перед полуднем у церкві Благовіщення в Рутерфорді й після на цвинтарі св. Андрія Первозваного в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПАМ'ЯТЬ ПРО НЬОГО ЗБЕРЕЖЕМО НАЗАВЖДИ з роду в РІДІ

Дочка — д-р ТАТІЯНА з мужем АНТОНОМ РУДАВСЬКИМ і дітьми д-ром БОГДАНОМ та м-ром СТЕФАНОМ з дружиною ХРИСТИНОЮ і внуками СТЕФАНОМ, ЛЯРИСОЮ і СОФІЄЮ з чоловіком ЛЕВКОМ КАЗАНІВСЬКИМ

Сини: Інж. ОЛЕГ зі сином АНДРЕЄМ та дочками МАРТОЮ і д-р ОКСАНОЮ з чоловіком ВІКТОРОМ ГЕЙМУРОМ

д-р ІГОР з дружиною МАРТОЮ та дочками ОЛЕКСАНДРОЮ, ДІАНОЮ і ХРИСТИНОЮ;

Сестри: СТЕФАНІЯ КОРОЛЬ і МЕЛАНІЯ ГОЛЮКА з родинами;

Брат — Інж. ЕВСТАХІЙ з дружиною ТАТІЯНОЮ і родиною та ближча і дальша Родина в Україні і на поселеннях

Організація Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ)

Головна Управа

В неділю, 29 листопада 1981 р., о 3-й год. по поп. в домі Українських Організацій Визвольного Фронту, 136 Друга Авеню, в Нью Йорку, Н. Й.

відбудеться

НАУКОВИЙ ФОРУМ — ДОПОВІДІ

ЗА ПРОГРАМОЮ:

1. Відкриття Голова ГУправи ООЧСУ, Командир УПА П. ФУТАЛА
2. Проф. д-р МИКОЛА БОГАТЮК Роль ОУН у творенні Акту 30-го червня
3. Проф. д-р М. ЧИРОВСЬКИЙ 30-те червня в світлі права
4. Проф. Л. ШАНКОВСЬКИЙ Визвольні змагання 1940-50 рр.
5. Проф. СИМОН ВОЖАКІВСЬКИЙ Маніфест 1941 року
6. Проф. д-р ТАРАС ГУНЧАК 30-те червня в освітленні німецьких документів

Модератор проф. д-р ВОЛОДИМИР СТОЙКО
Завдання наукового форуму — ствердити історичну правність і всенародність проголошеного Актом 30-го червня 1941 року ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.

ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТІ ЗАПРОШУЄТЬСЯ МОЛОДЬ та ГРОМАДЯНСТВО!

Український Конгресовий Комітет Америки
Відділ Ньюарк-Ірвінгтон, Н. Дж.
запрошує на

ПАНЕЛЬ

„УСІ ЗАСОБИ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНІ“

Неділя, 29 листопада 1981 р., о год. 4-й по пол. Зала УНДому, 140 Prospect Avenue, Ірвінгтон, Н. Дж.

ПАНЕЛІСТИ:

Українське політикум у вільному світі — Ред. ВОЛОДИМИР БІЛЯВ
УККА сьогодні та в майбутньому — Інж. МИКОЛА СЕМАНІШИН
Український націоналізм поза Україною — Ред. ЯРОСЛАВ ГАЙВАС
Співпраця й зміна поколінь — Пані Р. СТОЙКО-ЛОЗИНСЬКА
Модератор — Пані СТЕФАНІЯ БУКШОВАНА

СЕКЦІЯ ДРУЖИН ЛІКАРІВ при Українському Лікарському Товаристві Північної Америки, Відділ Метрополі Нью Йорк
ЗАПРОШУЄ НА

ВЕЧІР КОЛЯД БІЛЯ ЯЛИНКИ

з мистецькою програмою.

Вечір відбудеться

в суботу, 12-го грудня 1981 р., початок о год. 7-й веч. у приміщенні Українського Інституту Америки в Нью Йорку

2 Схід 79-та вулиця

БУФЕТ у ЗАРЯДІ ПАНЬ

КОКТЕЙЛІ

Чистий дохід на добродійні цілі.

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- чи КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить Вас

акцидентова грамота
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ в ІРВІНГТОНІ, Н. Дж. — влаштовує

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

Четвер, 31-го грудня 1981 року
Початок — год. 8:30 веч.

Грає оркестра „ТРЕМБІТА“

Смачний буфет • Вступ: 25.00 дол. від особи
Замовлення столів — (201) 375-0156

Квінтет кобзарів...

(Продовження зі стор. 1)

гість Юліан Китастий, що концерт спонсорує Школа Кобзарського Мистецтва в Нью Йорку, яка теж тради-

НАУКОВИЙ ФОРУМ
В НЬЮ ЙОРКУ

Нью Йорк, Н. Й. — В неділю, 29-го листопада ц.р., о год. 3-й по полудні тут в Домі Організації Українського Визвольного Фронту при 136 Друга авеню заохочує науковий форум-доповіді, завіданям якого є ствердити історичну правильність і всенародність проголошеного Актом 30-го червня 1941 року відновлення української державності.

У форумі візьмуть участь: проф. Лев Футала, голова ГУ ООЧСУ, — відкриття; проф. д-р Микола Богатик — „Роля ОУН в Акті 30-го червня“; проф. д-р Микола Чирковський — „30-те червня у світі права“; проф. Лев Шанковський — „Визвольні змагання 1940-1950 років“; проф. Симон Вожакивський — „Маніфест 1941 року“; проф. д-р Тарас Гунчак — „30-те червня в навісвітленні німецьких документів“. Модератором форуму буде проф. д-р Володимир Стойко.

ДЕРМАТОЛОГ
J. BARAL, M.D.

245 East 63rd Street
New York, N.Y.
Tel.: (212) 355-2828

Лікування всіх шкірних і венеричних хвороб, пересадження волосся. Приймаємо тільки за попереднім договором. Говоримо також по-польськи і по-німецьки. Приймаємо Medicare.

Шукаєте за другим прибутком?

Станьте
ОРГАНІЗАТОРОМ
УНСОЮЗУ
ПРАЦЯ

НА ПОВНИЙ ЧАС, АБО НА КІЛЬКА ГОДИН.

Можете починати свою кар'єру, організуючи спершу свою родину і приятелів

За інформацією пишіть до

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery St. • Jersey City N.J. 07302
Attn: Organizing Dept

або телефонуйте: (201) 451-2200 (Collect)
або (212) 227-5250

ЧУДОВИЙ ПОДАРУНОК НА РІЗНІ НАГОДИ ЦЕ

ПОЕМИ ШЕВЧЕНКА, вибір українською, англійською, французькою та німецькою мовами, із кольоровими репродукціями картин Шевченка, в твердій оправі, сорочника роботи М. Левицького. Ціна тільки 5.00 дол. плюс 1.00 дол. на пересилку.

КАРТА УКРАЇНИ проф. В. Кубійовича та А. Жуковського, кольорова, вмір 55 x 105 см., з окремим брошуру на 30 ст., зі статистикою до 1978 р. Ціна 20.00 дол. плюс 2.00 дол. пересилки. Карта України друкована українською та англійською мовами. При замовленні треба зазначити, якою мовою Вам вислати.

Замовляйте в:

PATRONAT — NTSh

16 Bracondale Hill Rd., Toronto, Ont., Canada, M6G 3P4

ФІЛЬМОВА ПРОДУКЦІЯ
ЯРОСЛАВА КУЛИНИЧА

під патронатом Саїтового Конгресу Вільних Українців

Повідомимо наше громадянство, що давно очікуваний

фільм

„УКРАЇНА В ОГНІ“

який охоплює все величчє минулої України — від княжої доби до сьогодні, — знаходиться в кінцевій фазі продукції. Вже в найближчому часі наш задум, зреалізований великим накладом праці і грошей, як дамовний фільм тривалого історичного ваги, з'явиться на срібному екрані.

Однак, саме в цей останній стадії продукції, фільм вимагає для свого завершення додаткових фондів. Просимо наше громадянство відгукнутись на наше звернення і допомогти нам щирими пожертвами.

Імена жертводавців будуть відзначені у фільмі та у пресі

Я. КУЛИНИЧ, фільмовий продюсер

Пожертви просимо вислати на адресу: FILM FUND FOR „UKRAJINA V OHNI“, No of Account 9965, Self Reliance (N.Y.), Federal Credit Union, 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003.

AUSTRALIA, NEW ZEALAND,
ТАНІТІ
УКРАЇНСЬКА ПРОГУЛЬКА

Від'їзд: 1-го лютого до 4-го березня 1982 року
Кошт з Торонто: \$5,700.00 канадських доларів
Кошт з Сан Франциско: \$5,400.00 канадських дол.
Туру провадить о. М. Буячок

По дальшій інформації прошу писати до:

ASTRO TRAVEL SERVICE

2204 Bloor Street West
Toronto, Ontario, Canada M6S 1N4

Зголошення приймаємо до 1-го грудня 1981 року

Пам'яті о. протопресвітера

Омельяна Мишика

У середу, 3-го листопада ц.р., минуло п'ять років від часу, коли в листопаді 1976 року по тяжкій і довгій недугі спочив у Господні на 69-му році життя ревний служитель у Христовому винограднику — служитель Української Православної Церкви і заслужений союзний і політичний діяч св.п.о. протопресвітер Омельян Мишик старший.

Св.п.о. Мишик народився 1-го лютого 1907 року в Сенецькому Вижині біля Стрия, де й одержав народну освіту, а середню — у Стрию і Львові. Як уродженець буйного Підкарпаття молодий студент брав активну участь в студентських організаціях, головною метою яких була самостійність і соборність української держави. За таку діяльність молодий студент потрапив в неласку польської поліції, яка почала його переслідувати, а головне під час пам'ятної пачифікації. Щоб позбутися переслідувань, Омельян Мишик одружується з Марією Турків і 1931 року дістається на вільну землю Вашингтона, замешкавши в Клівленді, Огайо. Тут зустрічається з покійним вже Митрополитом УПЦеркви Іоанном, який порадив йому вступити на теологічні студії, щоб стати священником. За порадою Митрополита О. Мишик переїздить до його резиденції в Філадельфії, де під його доглядом закінчив вступні студії, відтак вже в травні 1932 року в катедрі св. князя Володимира в Філадельфії був рукоположений в сан диякона, а в листопаді того ж року Митрополит Іоанн рукоположив його в сан священника УПЦеркви.

Перша парафія молодого священника була в Ембриджі, Па, в церкві св. Володимира, а що в той час ЗСА переживала депресію, то новий парох зустрівся тут із фінансовими клопотами. Повний енергії й запалу до праці він не зневірився, навпаки, в короткому часі виказав поважні адміністративні здібності на що звернули увагу й інші церковні громади. Тому на прохання парафії церкви Успіння Пресвятої Богородиці в Честері, Па., він переїздить у Честер, де в 1934 року туди, обіймає парафію, у якій служив до 1946 року. У цей час там не було церкви, а служили Богослужби в УНДомі. Тому першим завданням молодого священника була будова храму Господнього. Наполеглива праця нового настоятеля увінчалася успіхом: успіхом, закуплено площу, а відтак під його наглядом збудовано простору нову церкву, яку посвячено в 1941 році.

У цей самий час парафія св. Володимира в Чикаго переживала фінансову кризу через поважне заборговування на купно нової церкви. Знаючи адміністративні здібності о. Омельяна, Митрополит Іоанн в 1946 році призначив його парохом згаданої парафії.

У Чикаго о. Омельян Мишик посадив в Христовому винограднику включившись у вир суспільно-громадського й союзного життя Чикагської метрополії. А коли почали приїжджати українці з нової еміграції в п'ятидесяті роках, то багато з них знайшло поміч і дах над головою власне завдяки священникові патріоту о. Мишикові.

На прохання честерської православної громади 1957 року о. Омельян знову повернувся до Честеру, де виконував обов'язки настоятеля храму до березня 1975 року. Тут о. Омельян знову присвятив себе своїй парафії і загальній українській справі. В першу чергу організував недільну школу для вивчення катехизму. Школу Українознавства, організував радіопередачу, а також започаткував парафіяльний бюлетень, редактором якого був до березня 1975 року. Щоб забезпечити майбутність парафії, за його почином закуплено 30 акрів землі в околиці Честера, як майбутній осідок парафії.

У березні 1975 року на прохання Консисторії о. Омельян обійняв парафію Успіння Пресвятої Діви Марії в Мекізракс, Па, де був настоятелем до липня 1976 року, коли через тяжку недугу був змушений відійти на відпочинок.

Поза відданою працею

Св.п.о. пресвітер
Омельян Мишик

для згаданих парафій св.п.о. Омельян займав ряд різних постів у проводі УПЦеркви. Був сім років канцлером при Митрополитові Іоанні, відтак протягом 28 років був членом Консисторії, виконуючи різні місії, очолював головну шкільну раду, був членом контрольної комісії, був деканом Чикагського і Філадельфійського деканату. Як колишній активний член ОУН на рідних землях, а відтак ОДВУ в Америці св.п.о. Омельян не пошкодував ні часу, ні трудових і політичних громадських праць.

Отець Мишик був членом УНСОЮзу на протязі 41 року. За його ініціативою заложено в Чикаго новий Відділ УНС Т-во св. Володимира, який тепер нараховує майже 400 членів. В Честері довгими роками був головою 388-го Відділу УНС „Запорозька Січ“. Також довгими роками був членом Окружного Комітету Філадельфійської Округи, а в 1974 виконував обов'язки голови тієї Округи. Що покійний був відданим союзником, то як доказ служить те, що він був учасником десяти Конвенцій, де завісилися належав до різних конвенційних комісій.

Лерейській похоронній відправі св.п.о. протопресвітера Омельяна Мишика відбулася у п'ятницю, 6-го листопада, в церкві Успіння Пресвятої Богородиці в Честері, іх очолював тодішній декан Філадельфійського деканату о. Степан Білак, а сослужителями були о. протопресвітер Андрій Бек, декан Піттсбурзького деканату, о. протопресвітер Михайло Ярош, о. митрат Михайло Борисенко, о. П. Григорієв і о. І. Копчак.

У суботу, 7-го листопада, тіло покійного о. Омельяна перевезено до Українського Пантеону в Бавнд Бруку, де заупокойно Богостеппу Литургію в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія Первозваного відслужив Владика Архископ Марко в сослуженні тодішнього голови Консисторії протопресвітера Артема Селепінки, протопресвітерів о. Андрія Бека, о. Теодозія Форостія, о. Богдана Желехівського, о. Михайла Шпаценка, протоієрей — покійного о. Петра Мелеха і о. Василя Дякова.

Прощальну промову над думовиною в церкві відслужив Митрополит Блаженний Мстислав, а над гробом прощав Покійного від УПЦеркви та всіх собратів священників голова Консисторії протопресвітер о. Артем Селепинка.

Під час поминок, які відбулися в церковній залі, промовляли і згадували Покійного о. Омельяна Мишика, як ревного пастиря в Христовому винограднику і заслуженого громадського діяча, Блаженний Митрополит Мстислав і Владика Марко. Від УНСОЮзу промовляв тодішній головний предсідник Йосиф Лисогір, який висловив співчуття покійній вже пані Мишик, синові о. Омельянові, молодшому, його дружині і внукам.

У либокому смутку залишив св.п.о. Омельян тоді же живу, горем опечалену дружину Марію. Залишив єдиного сина — який пішов його слідом і віддав себе на працю в Христовому винограднику, — о. Омельяна молодшого, невістку Синтію, трьох внуків — Андрія, Дем'яна і Григорія, а опісля ще двох народилося Натаніел і Захарій.

З покійним сам сдана праця на союзний ниві. Він був великим ентузіастом союзом під кожним оглядом, а до того вічним оп-

Підпільний рух...

(Продовження зі стор. 2-ої)

чоловіків, що вважають себе воїнами за свободу чорних. І члени працюють явля. У вересні ц.р. протестували проти відвідин ЗСА спортовою дружиною з Південної Африки, а в Нью Йорку атакували поліцію.

Служба безпеки твердить, що, правдоподібно, згаданий зразок об'єдналися з початком 80-их років для більш ефективних акцій.

Чи не означає, що ЗСА загрожує нова хвиля тероризму? Або, що грабунки під Наск — це початок нових бешкетів радикалів? Авторка вважає, що такий висновок є малоправдоподібний. На доказ цього наводять слова речника ФБІ Янга: „Існує можливість, що ми вже знаємо про всіх підпільників, але про те ще заскоро говорити“. З думкою Янга погоджується Дж. Басер Белл-Голова Міжнародного Аналітичного Центру, що знаходиться у Вашингтоні, та знаєць політичних насильств. Він каже, що всі „ведермени“ ледве могли би заповнити одну гостинну світлицю, а Чорна Визвольна Армія нараховує не більше 20-ти а радше — 15 членів. Белл доходить до висновку, що нова радикальна коаліція — це розлучили намагання 30-40 подібних до себе осіб, які нікого не репрезентують, оживити тероризм.

Із цим оптимістичним поглядом не погоджується інший міжнародний експерт у синдикальній колумнії п. н. „How safe are we from terrorism?“ by Robert Moss, Parade Magazine, The Bulletin, November 15, 1981.

Роберт Мос є лектором оборонних академій НАТО і автором численних статей у лондонському „Дейлі Телеграф“ та неперевірених шпигунської новелі п. з. „Дет бім“. Він є певний, що ЗСА — це ідеальне місце для буйного розвитку тероризму через правні обме-

ження ФБІ, знищення документів розвідок і безконтрольний рух мільйонів чужинців. У ЗСА є хвилятишина тільки тому, що на неї погоджуються керівники міжнародного тероризму. Цим способом вони хочуть приспати ЗСА, послабити активність поліції і ФБІ та скріпити ліве радикальне підпілля. На випадок якогось конфлікту — ситуація може негайно змінитися, зокрема тепер, коли президентом став консерватист Реген, що рішуче протиставиться агресивним планам Москви і її помічників Куби й Лівії та бореться проти міжнародного тероризму.

Кастро твердить, що кубинські агенти можуть кожної хвилини викликати расові бунти в ЗСА таких розмірів, що бешкети на Флориді в минулому році вигладатимуть як „мала соняшня купіль“. Кубинці підтримують пуерториканську терористичну банду ФАЛН, яка плянувала схопити кількох визначних членів адміністрації Регена та його сина.

Згідно з рапортами розвідки, ПВО в останньому році вишколює сотні американських лівих мілітантів у своїх таборах та бажає створити з них терористичну мережу на державу величчю ЗСА, готову до кожної частини акції в часі кризи на Середньому Сході, або в інших важливих місцях. Подібну підготовку на території ЗСА проводить Кастро й Каддафі. Керівники світового тероризму планують теж в боротьбі проти „імперіалістичного Заходу та сніоністів“ — оживити найгіршішу в минулому терористичну банду п. н. „Чорний Вересень“. Протести проти нуклеарних інсталяцій в Європі можуть легко перекінитися до ЗСА і набрати загрозливих розмірів.

На питання: яка розв'язка? Роберт Мос дораджує відгадувати заміри ворога.

Знайдено невідомі листи
Михайла Грушевського

У Вінніпегу при передачі архіву Читальні Провісита до Військово-Історичного Музею й Архіву УВАН в дні 22-го жовтня знайдено серед різного листування читачів два листи історика Михайла Грушевського з 1919 року. Один датований 26-го грудня, а другий 31-го грудня того ж року. На жаль, в одному бракує початку. Листи були вислані з Женеви, де тимчасово перебував Грушевський після виїзду українського уряду з України.

В одному листі йдеться Грушевському про те, щоб змобілізувати видавничі ресурси українців Північної Америки і спільно з авторами — емігрантами створити для останніх базу праці, а посланням в Канаді, ЗСА та інших країнах дати нові книги.

Фінансова ситуація нової української політичної еміграції була тоді дуже важка, коли відомий географ Степан Рудницький писав в листі і просив „про якубудь письменницьку працю“ серед канадських періодиків (лист датований 12.7.1919). Знав Максим Гехтер, видатний журналіст, децю згодом писав про себе так: „Нині загнаний нуждою в таке скрутне положення, що, як то в нас кажуть, ні в кут, ні в двері“. Обидва цитовані листи з цього ж самого архіву.

Другий лист М. Грушевського має характер політичної інформації. Лист почи-

нається так: „Посилаю Вам звіт про останні відомості, які походять головним з тих вістей з Берліну, де перед святами збиралося було багато поінформованих осіб — послів, міністрів і різних високих урядовців“.

У дальшому говориться про „дві різні течії“, які були витворилися в Камініні в 1919 році в часі постою Директорії та військових штабів. „Петлюра й різні близькі до нього люди. — пише Грушевський, — рішались, щоб шукати поміч у поляків; друга, щоб об'єднатися з повстанцями та йти до згоди з більшовиками“. Цим разом ця течія прокинулася настільки сильно, що Петлюра не рішався довше з'являтися в Камініні, наголошує Грушевський.

В дальшому говориться про важку ситуацію Петлюри. Проскурівський погром, переговори з поляками відносно українсько-польської границі тощо. Лист цей надзвичайно цікавий, якщо йдеться про кінцеву ситуацію відкритих військових змагань за державність України.

В листі замітив М. Грушевський ще й таке: „Коли будете що з цього друкувати, то прошу не згадувати ні мого імені, ні місця, звідки йдуть відомості“.

Ці листи написані на машинці, а різні поправки та помінчення на маргінесі зроблені пером.

М.Г.М.

превентивно плянувати й діяти.

Теперішня адміністрація ЗСА мусить робити все можливе, щоб скріпити безпеку країни та стати мілітарною потугою здібного протиставитися всім агресивним затакам червоної Москви, зокрема вона повинна бути чемпіоном і гарантом людських і національних прав у світі.

А наше завдання? Бути зразком єдності, дисципліни та державно-творчої настанови, авангардом у боротьбі за найвищі ідеали людства з темними силами

розкладу, руйни та знищення.

КЛЮБ СЕНЬОРИВ
ВЛАШТОВУЄ
ДЕНЬ ПОДЯКИ

Нью Йорк, Н. Й. — В неділю, 29-го листопада ц.р., о год. 2-й по полудні тут в Домі Організації Українського Спортивного Клубу при 122 Друга авеню Клуб сеньорів відзначатиме День Подяки. У програмі також мистецька частина. Охочих просять зголошуватися у Ольги Соєнської, „Самопоміч“, 98 Друга авеню, до неділі, 22-го листопада включно.

УКРАЇНСЬКА СВИТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ

БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

+
ВІДИШЛИ ВІД НАС

РОМАН ТУРКЕВИЧ, член УНС, Відд. 292 Т-ва св. Івана Христителя в Дітроїті, Мич. Помер 7 липня 1981 р. на 59 р. життя. Нар. у 1922 р. в Маріуполі, Україна, членом УНС став у 1956 р. Залишив у смутку сина, дочку та ближчу й дальшу родину в Америці та на Україні. Похорон відбувся 9-го липня 1981 р. на цвинтарі Кесінгтон Парк у Брайтон Таушип, Мич.

Вічна Йому Пам'ять!
С. Федук, секр.

ІВАН КОЗАК, член УНС, Відд. 220 Т-ва св. Петра і Павла у Чикаго, Ілл. Помер 15 червня 1981 р. на 83 р. життя. Нар. у 1898 р. на Україні. Членом УНС став у 1951 р. Залишив у смутку дружину. Похорон відбувся 19-го червня 1981 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ГРИГОРІЙ ДАVID, член УНС, Відд. 156 Т-ва ім. Т. Шевченка у Брагейсві, Па. Помер 14-го вересня 1981 р. на 87 р. життя. Нар. у 1893 р. на Україні. Членом УНС став у 1918 р. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Катерину. Похорон відбувся 17-го вересня 1981 р. на цвинтарі св. Петра і Павла.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Новак, секр.

СТЕПАН А. ВОЗНІЙ, член УНС, Відд. 357 Т-ва св. Михайла в Нортмберленді, Па. Помер 7-го вересня 1981 р. на 70-му р. життя. Нар. у 1912 р. у Нортмберленді, Па. Членом УНС став у 1937 р. Залишив у смутку дружину Ольгу. Похорон відбувся на цвинтарі Риверв'ю у Нортмберленді, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
І. Гавасон, голова

СТЕПАН С. ФЕНВИК, член УНС, Відд. 183 Т-ва ім. І. Мазепи в Дітроїті, Мич. Помер 5-го липня 1981 р. на 69-му р. життя. Нар. у 1912 р. на Україні. Членом УНС став у 1951 р. Залишив у смутку дружину Ольгу. Похорон відбувся на цвинтарі Кальварії у Юджин, Оре.

Вічна Йому Пам'ять!
П. Залуга, секр.

СОФІЯ БУДНИК БИРД, член УНС, Відд. 287 Т-ва „Сини України“ в Дітроїті, Мич. Помер 6-го січня 1981 р. на 68 р. життя. Нар. у 1913 р. у Ньюарку, Н. Дж. Членом УНС стала у 1933 р. Залишила у смутку племінницю. Похорон відбувся 8 січня 1981 р. на цвинтарі Меморіальний Парк Сан Гасінто у Гюстоні, Техас.

Вічна Йому Пам'ять!
Б. Ясинський, секр.

АНДРІЙ ЕНГЛОТ, член УНС, Відд. 286 Т-ва св. Володимира в Дітроїті, Мич. Помер 29-го липня 1981 р. на 55 р. життя. Нар. у 1925 р. в Аскані, Па. Членом УНС став у 1943 р. Залишив у смутку дружину Джин, дітей Мерлен і Дрю та ближчу й дальшу родину. Похорон відбувся 31 липня 1981 р. на цвинтарі Кальвертон у Кальвертон, Лонг Айленд.

Вічна Йому Пам'ять!
П. Балутянська, секр.

БЕССІ КОРЧІ, ЧЛЕНКА УНС — Відд. 203, померла 29 жовтня 1981 р. на 85 р. життя. Нар. у 1896 р. в Західній Україні. Членом УНС стала в 1938 р. Залишила у смутку сина Михайла та дочку Розалію. Похорон відбувся 31 жовтня 1981 р. на цвинтарі Небесні Ворота у Hawthorne, N. Y.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

КАТЕРИНА БАНДРОВСЬКА, член УНС, Відд. 171 Т-ва ім. Лесі Українки в Біч Лонг Айленд. Померла 6-го листопада на 86 р. життя. Нар. у 1895 р. в Західній Україні. Залишила у смутку мужа Василя та 5-ох дітей: Анну, Джанну, Розу, Френка та Катерину, а також 20 внуків та 26 правнуків. Похорон відбувся 10 листопада 1981 р. на цвинтарі East Ridgeland Cemetery, Delawanna, New Jersey.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ВАСИЛЬ ШУСТИК, член УНС, Відд. 204 Т-ва ім. А. Гончаренка. Помер 10-го жовтня 1981 р. на 90 р. життя. Нар. у 1901 р. в селі Угнівці, Західній Україні. Залишив у смутку сина Івана, Юрія і брата. Похорон відбувся 7-го жовтня 1981 р. на цвинтарі Святого Хреста у North Arlington, N. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЕМІЛІЯ ДЮБІНСЬКА, член УНС, Відд. 423 Т-ва Е. Коновальця в Чикаго, Ілл. Померла 16 вересня 1981 р. на 90 р. життя. Нар. у 1890 р. в Зах. Україні, членом УНС стала в 1951 р. Залишила у смутку дочку Лідію, сина Ераста і Романа, невісток, внуків та правнуків. Похорон відбувся 19 вересня 1981 р. на Українському Православному Цвинтарі в Юніон Сіті, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Я. Берестякський

TARKA COMPANY
48 East 7th St.
Tel.: GR 3-5550, New York, 10003

НА СВЯТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР СВЯТОЧНИХ ДАРУНКІВ.

ДО ВІНАЙМУ

ДО ВІНАЙМУ в ІРВІНГТОНІ
5 КІМНАТ
при 42-й вул. Побажані без дітей і звірат.
Tel.: (201) 399-3082

REAL ESTATE

Добра нагода набути по дешевій ціні, прямо від власника 18.8/10 АКРИВ ЗЕМЛІ з будовним лісом, ком. Союзів, біля Rockhaven Rd., Kerkhonsen, N.Y. Tel.: (203) 563-1288